

Asia C-249/21

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

21.4.2021

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Amtsgericht Bottrop (paikallinen alioikeus, Bottrop, Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

24.3.2021

Kantaja:

Fuhrmann-2-GmbH

Vastaaja:

B.

[--]

Amtsgericht Bottrop

Päätös

Asiassa

Fuhrmann-2-GmbH vastaan B.

Amtsgericht Bottrop

on 24.3.2021

[--]

päättänyt seuraavaa:

I. Asian käsittelyä lykätään.

II. Unionin tuomioistuimelle esitetään seuraava ennakkoratkaisukysymys kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin

85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (Euroopan unionin virallinen lehti L 304/64, 22.11.2011) 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tulkinnasta:

Onko direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa tulkittava siten, että sen arvioiminen, onko näppäin tai vastaava toiminto, jonka käyttöä tilauksen tekeminen edellyttää kyseisen säännöksen ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa sähköisessä muodossa tehtävässä etäsopimuksessa ja jota ei ole merkitty sanoilla ”tilaukseen liittyy maksuvelvollisuus”, merkitty kyseisessä säännöksessä tarkoitettulla vastaavalla yksiselitteisellä ilmaisulla, josta käy ilmi, että tilauksen tekemiseen liittyy velvollisuus maksaa elinkeinonharjoittajalle, riippuu yksinomaan näppäimen tai vastaavan toiminnon merkinnästä? [alkup. s. 2]

Perustelut:

I.

Kantaja omistaa Goldener Anker -nimisen hotellin Krummhörn-Greetsielissä (Saksa). Hotellista voi varata huoneen muun muassa Booking.com-varausportaalin internetsivuston kautta.

[– –] Seuraavaa tapahtumien kulkua ei ole riitautettu: Vastaaja otti 19.7.2018 yhteyttä Booking.com-verkkosivustoon ja ilmoitti haluamakseen matkakohteeksi Krummhörn-Greetsiel, haluamakseen matka-ajankohdaksi 28.5.2019–2.6.2019 ja haluamansa huoneiden lukumäärän (neljä kahden hengen huonetta). Vastaajalle näytettiin siis näitä kriteereitä vastaavat vapaat hotellihuoneet. Näytettyihin hakutuloksiin sisältyi muun muassa kantajan Goldener Anker -hotellin huoneet. Vastaaja valitsi kyseisen hotellin, minkä jälkeen vastaajalle näytettiin saatavilla olevat huoneet ja muita tietoja muun muassa Goldener Anker hotellin mukavuuksista ja hinnoista valittuna ajankohtana. Vastaaja päätti varata kyseisestä hotellista neljä kahden hengen huonetta ja näpäytti kohtaa ”Varaa”. Vastaaja ilmoitti siis omat henkilötietonsa sekä matkakumppaniensa nimet. Hän painoi tämän jälkeen näppäintä, joka oli merkitty sanoilla ”Viimeistele varauksesi”.

Vastaaja ei saapunut 28.5.2019 Goldener Anker -hotelliin.

Kantaja vaati 29.5.2019 päivätyllä kirjeellä vastaajaa maksamaan (yleisten sopimusehtojensa mukaisesti) peruutuskuluina 2 240 euron suuruisen summan viiden työpäivän kuluessa. Vastaaja ei suorittanut maksua.

Kantaja on sitä mieltä, että vastaaja on – Booking.comin välityksellä – tehnyt hänen kanssaan sopimuksen majoituksesta hänen Goldener Anker -hotellissaan matka-ajankohtana 28.5.2019–2.6.2019. Hän katsoo erityisesti, että Booking.comissa käytetty näppäimen merkintä ”Viimeistele varauksesi” täyttää siivililain (Bürgerliches Gesetzbuch, jäljempänä (BGB)) 312j §:n 3 momentin

toisessa virkkeessä, luettuna yhdessä sen ensimmäisen virkkeen kanssa, säädetyt erityiset velvollisuudet sähköisessä kaupankäynnissä kuluttajaa ja erityisesti vastaajaa kohtaan.

Kantaja vaatii vastaajaa erityisesti maksamaan 2 240 euron suuruiset peruutuskulut saapumatta jättämisen vuoksi. **[alkup. s. 3]**

II.

1.

[– –]

2.

Kanteen menestyminen riippuu siitä, onko kantajan ja vastaajan välille syntynyt sopimus. Riidan kohteena olevassa tapauksessa sopimus on syntynyt BGB:n 312j §:n 4 momentin mukaan ainoastaan, jos 312j §:n 3 momenttiin perustuvat velvollisuudet on täytetty. ”Varaus” tehtiin riidan kohteena olevassa tapauksessa painamalla näppäintä, joka oli merkitty sanoilla ”Viimeistele varauksesi”.

BGB:n 312j §:n 4 momentissa, jolla direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan kolmas virke on saatettu osaksi Saksan oikeusjärjestystä, säädetään, että sopimus syntyy BGB:n 312j §:n 2 momentin nojalla ainoastaan, jos elinkeinonharjoittaja täyttää BGB:n 312j §:n 3 momenttiin perustuvat velvollisuutensa.

a) Riidan kohteena olevan sopimuksen tekeminen kuuluu BGB:n 312j §:n 2 momentin soveltamisalaan sekä direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan soveltamisalaan, koska osapuolet eivät kiistä sitä, etteikö kyse olisi elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisestä sähköisesti tehdystä etäsopimuksesta.

b) Osapuolet ovat kuitenkin eri mieltä siitä, onko riidan kohteena olevassa tapauksessa noudatettu BGB:n 312j §:n 3 momenttiin, jolla direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan kolmas virke on saatettu osaksi Saksan oikeusjärjestystä, perustuvia velvollisuuksia. Kyseisen säännöksen mukaan elinkeinonharjoittajan on järjestettävä tilaaminen siten, että kuluttaja vahvistaa tilauksellaan nimenomaisesti, että hänelle syntyy maksuvelvollisuus (312j §:n 3 momentin ensimmäinen virke); tässä yhteydessä tämä BGB:n 312j §:n 3 momentin toisen virkkeen mukainen velvollisuus on täytetty tapauksissa, joissa tilaaminen tapahtuu näppäintä painamalla, ainoastaan, jos kyseinen näppäin on merkitty helposti luettavalla tavalla yksinomaan sanoilla ”tilaukseen liittyvä maksuvelvollisuus” tai vastaavalla yksiselitteisellä ilmaisulla.

Oikeuskirjallisuudessa tarkastellaan BGB:n 312j §:n 3 momentin toisen virkkeen yhteydessä eri tavalla sitä, täyttääkö näppäimeen merkityt sanat ”Vahvista varauksesi”, joka muistuttaa muotoilultaan nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevaa merkintää, **[alkup. s. 4]** lain vaatimukset. *Schirmbacher* [– –] on sitä

mieltä, että merkintä sanoilla ”Vahvista varauksesi” on vastaava yksiselitteinen ilmaisu, kun taas *Wendehorst* [– –] katsoo sitä vastoin, ettei tämä ilmaisu ole vastaavalla tavalla yksiselitteinen.

Landgericht Berlin (Berliinin alueellinen alioikeus) jakaa kantajan asiakirja-aineistoon toimittamassa tuomiossa, jota ei ole julkaistu (tuomio 31.1.2019, nro 16 0 284/17), *Schirmbacherin* näkemyksen ja perustelee tätä olennaisilta osin sillä, että näppäimen merkintää on arvioitava ”ottamalla huomioon kokonaisolosuhteet ja erityisesti se, miten tilaus on muuten järjestetty, tai määrittelemällä tehtävän liiketoimen laji”.

Asiaa käsittelevän tuomioistuimen näkemyksen mukaan kokonaisolosuhteiden huomioon ottaminen on mahdollista ainoastaan, jos tämä on yhteensopivaa direktiivin 2011/83/EY 8 artiklan 2 kohdan kanssa.

Tuomioistuimella on tältä osin huomattavia epäilyksiä direktiivin sanamuodosta johtuen. Direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan toisen virkkeen mukaan näet näppäin tai vastaava toiminto on merkittävä ilmaisulla, josta kuluttajalle ”käy ilmi, että tilauksen tekemiseen liittyy velvollisuus maksaa elinkeinonharjoittajalle”. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen mukaan näppäimen merkinnästä itsestään – vaikka tätä ei ilmaistakaan yksiselitteisesti BGB:n 312j §:n 3 momentin 2 kohdassa, jolla direktiivin 2011/83/EU 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan toinen virke saatetaan osaksi Saksan oikeusjärjestystä – on siis ilmeistä, että kuluttajalle syntyy näppäimen painamisen johdosta häntä oikeudellisesti sitova maksuvelvollisuus.

Unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu on tarpeen sen selvittämiseksi, voidaanko – ja missä laajuudessa – merkinnän yksiselitteisyyttä koskevan kysymyksen osalta ottaa huomioon myös tilaus- ja varausmenettelyyn liittyvät olosuhteet, kun kyseessä on kuluttajaan kohdistuvan maksusaatavan vahvistaminen.

Tällä kysymyksellä on merkitystä nyt esillä olevan asian ratkaisemisen kannalta.

Siltä osin kuin myös muut kuin varsinaista näppäintä koskevat olosuhteet – kuten esim. tilausprosessi ennen näppäimen painamista – voisivat perustella merkinnän yksiselitteisyyden, tuomioistuin on tullut *Landgericht Berlinin* päätelyn perusteella siihen lopputulokseen, että kantajan vaatiman suorituksen [alkup. s. 5] vastikkeellisuus perustuu tilaamiseen liittyviin kokonaisolosuhteisiin, koska keskivertokuluttaja ei voi varausmenettelyn aikaisemmissa vaiheissa ilmoitettujen hintojen perusteella odottaa perustellusti ”varaavansa” hotellihuoneen maksutta mutta samalla sitovasti. Olisi siis katsottava, että BGB:n 312j §:n 3 momentin 2 kohtaan perustuva velvollisuus on täytetty, joten BGB:n 312j §:n 4 momentin säännös ei olisi esteenä sille, että on tosiasiallisesti perusteltua katsoa, että varaus sitoo vastaajaa.

Siltä osin kuin muita kuin näppäintä koskevia olosuhteita ei kuitenkaan voida ottaa huomioon ja sen, että kuluttajan ja palveluntarjoajan väliseen suhteeseen

liittyy velvollisuus suorittaa vastike, on ilmevä suoraan näppäimen merkinnästä, tuomioistuimien katsoo, että etusija olisi annettava *Wendehorstin* oikeuskirjallisuudessa omaksumalle näkemykselle, koska näppäimen merkitseminen riidan kohteena olevassa tapauksessa sanoilla ”Viimeistele varauksesi”, ei ilmaise riittävän selvästi sitä, että kuluttaja antaa näppäintä painamalla suoraan sillä hetkellä sitovan ilmoituksen aikomuksesta tehdä sopimus vastiketta vastaan. ”Varauksen” [”Buchung”] käsitteeseen ei näet asiaa käsittelevän tuomioistuimen mukaan liity yleisessä kielenkäytössä välttämättä sitoutumista vastikkeen maksamiseen, vaan sitä käytetään usein synonyyminä vastikkeettomalle ennakkotilaukselle tai varaukselle [”Reservierung”]. Tämän nojalla olisi katsottava, ettei BGB:n 312j §:n 3 momentin toiseen virkkeeseen perustuvaa velvollisuutta ole täytetty, minkä seurauksena se, että varaus sitoo vastaajaa, ei olisi BGB:n 312j §:n 4 momentin vuoksi perusteltua.

[--]

TYÖASIAKIRJA